

Ondrej Dostál, Bratislava

Obvodné oddelenie Policajného zboru SR
Banská Bystrica – východ
ppor. Martin Gurín
poverený príslušník PZ
ul. ČSA 33
975 90 Banská Bystrica
ČVS:ORP-652/OV-BB-2016

Vec: Sťažnosť proti uzneseniu o odmietnutí trestného oznámenia (§ 377
Trestného zákona)

Dňa 24.8.2016 mi bolo doručené uznesenie povereného príslušníka PZ ppor. Martina Gurína zo dňa 18.8.2016 (ČVS:ORP-652/OV-BB-2016), ktorým odmietol moje trestné oznámenie zo dňa 3.6.2016 týkajúce sa podozrenia zo spáchania trestného činu Porušenia dôvernosti ústneho prejavu a iného prejavu osobnej povahy podľa § 377 Trestného zákona (ďalej aj „*predmetné uznesenie*“). K naplneniu skutkovej podstaty uvedeného trestného činu mohlo podľa môjho názoru prísť v súvislosti s konaním Jaroslava Kuracinu, poslanca Mestského zastupiteľstva Banská Bystrica, Jána Moru, poslanca Národnej rady Slovenskej republiky za stranu Kotleba – Ľudová strana Naše Slovensko a ďalších dvoch osôb, ktoré dňa 26.5.2016 navštívili riaditeľku Základnej školy Slobodného slovenského vysielateľa na Skuteckého 8 v Banskej Bystrici (ďalej aj „*ZŠ SSV*“) Zuzanu Sedláčkovú v jej kancelárii v budove školy, vyhotovili si zo stretnutia videozáznam, ktorý bol neskôr zverejnený.

Predmetným uznesením bolo moje trestné oznámenie odmietnuté, nakoľko nie je dôvod na začatie trestného stíhania alebo postup podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku. Týmto podávam v zákonom stanovenej lehote proti predmetnému uzneseniu sťažnosť.

Súčasťou odôvodnenia predmetného uznesenia sú informácie o výsluchoch piatich osôb – riaditeľky ZŠ SVV Zuzany Sedláčkovej, Jána Moru, Jaroslava Kuracinu, Petra Bahnu a Stanislava Kanderu. Obsah výpovedí týchto osôb však nemá nijakú súvislosť s dôvodmi, na základe ktorých bolo trestné oznámenie odmietnuté. Odmietnutie trestného oznámenia sa opiera o dva dôvody:

1. Slová Zuzany Sedláčkovej neboli údajne prednesené neverejne.
2. Nešlo o rozhovor osobnej povahy.

Ad Neverejnosť prednesených slov

Trestného činu Porušenia dôvernosti ústneho prejavu a iného prejavu osobnej povahy podľa § 377 ods. 1 Trestného zákona sa dopustí ten, kto „*poruší dôvernú neverejnú prednesených slov alebo iného prejavu osobnej povahy tým, že ho neoprávnene zachytí*

záznamovým zariadením a takto zhotovený záznam prístupní tretej osobe alebo ho iným spôsobom použije a inému tým spôsobí vážnu ujmu na právach“.

V odôvodnení predmetného uznesenia sa uvádza: „Zároveň sa v tomto prípade nemôže jednáť ani o neverejne prednesené slová. O neverejne prednesené slová by išlo len v prípade, ak by neboli prednesené pred viac ako dvomi súčasne prítomnými osobami. Avšak v tomto prípade počas celého rozhovoru riaditeľky ZŠ a Jaroslava Kuracinu boli v kancelárii prítomné aj ďalšie tri osoby.“

Uvedené konštatovanie sa zrejme opiera o ustanovenie § 122 ods. 2 písm. b) Trestného zákona, podľa ktorého je trestný čin spáchaný verejne, ak je spáchaný pred viac ako dvoma súčasne prítomnými osobami. Kvalifikáciu verejného spáchania trestného činu však podľa môjho názoru nemožno automaticky uplatniť aj vo vzťahu k neverejnosti prednesu slov. Riaditeľka ZŠ Zuzana Sedláčková nepáchala trestný čin, takže skutočnosť, že svoje vyjadrenia predniesla pred viac ako dvoma súčasne prítomnými osobami je irelevantná z hľadiska posúdenia toho, či bol jej prejav verejný alebo neverejný.

Ak by rozhodujúcim kritériom pre posúdenie skutočnosti, či boli nejaké slová prednesené verejne alebo neverejne, bolo v prípade posudzovania skutkovej podstaty tohto trestného činu to, pred akým počtom boli prednesené, viedlo by to k absurdným záverom. Napríklad rozhovor štyroch dospelých rodinných príslušníkov v ich vlastnom byte by mohol byť posúdený ako verejný, a teda jeho nelegálne odpočúvanie, zaznamenanie a zverejnenie by nemohlo byť posúdené ako trestný čin bez ohľadu na to, akej témy sa ich rozhovor týka. A to len z toho dôvodu, že ich slová boli prednesené pred viac ako dvoma prítomnými osobami, a preto by údajne neboli prednesené neverejne, a teda by absentoval jeden zo základných znakov skutkovej podstaty tohto trestného činu. Tvrdiť, že nelegálnym odpočúvaním, zaznamenaním a zverejnením súkromného rozhovoru štyroch rodinných príslušníkov v ich vlastnom byte, nemohlo prísť k spáchaniu trestného činu Porušenia dôvernosti ústneho prejavu a iného prejavu osobnej povahy, z dôvodu, že boli štyria, by bolo zjavne absurdné.

Vzhľadom na to je zjavné, že verejnosť, či neverejnosť prednesených slov nemožno v tomto prípade posudzovať len s ohľadom na počet súčasnej prítomných osôb, ale aj s ohľadom na to, či ide o miesto prístupné verejnosti, ako aj s ohľadom na ďalšie relevantné okolnosti. Predmetný rozhovor sa uskutočnil v kancelárii riaditeľky základnej školy, čo evidentne nie je miesto bežne prístupné verejnosti. Iné osoby sa v kancelárii riaditeľky školy môžu nachádzať iba s jej súhlasom. Ak by sa kancelária riaditeľky školy považovala za verejne prístupné miesto, musel by sa zaň považovať napr. aj súkromný byt, do ktorého so súhlasom jeho vlastníka môžu vstupovať iné osoby. Vzhľadom na uvedené sa dá konštatovať, že rozhovor sa uskutočnil na mieste, ktoré nie je verejne prístupné.

Z odôvodnenia navyše vyplýva podozrenie, že si realizátori videozáznamu mohli byť vedomí, že sa jeho neoprávneným zhotovením môžu dopustiť skutkovej podstaty trestného činu Porušenia dôvernosti ústneho prejavu a iného prejavu osobnej povahy, a preto boli na stretnutí prítomní štyria, hoci rozhovor s riaditeľkou školy viedol takmer výlučne iba Jaroslav Kuracina, Ján Mora do rozhovoru zasiahol iba úplne minimálne a zvyšné dve osoby vôbec. Ich jedinou úlohou teda bolo zabezpečiť počet „súčasne prítomných osôb“, aby mohli rozhovor interpretovať ako verejný.

Ján Mora podľa odôvodnenia predmetného uznesenia uviedol: „Už si nepamätá, či Jaroslav Kuracina oslovil na túto vec priamo jeho osobne alebo cez nejakú inú osobu, no šiel

tam spoločne so Stanislavom Kanderom a Petrom Bahnom z toho dôvodu, aby na stretnutí boli minimálne štyria, čo sa dá pokladať za verejnosť a aby toto stretnutie nemalo nejaký súkromný charakter.“

Nad rámec vyššie uvedeného dodávam, že skutočnosť, že pri predmetnom rozhovore bolo prítomných celkovo päť osôb, nebola nijako sporná a bola zrejماً už zo samotného trestného oznámenia, ako aj z medializovaných informácií, na ktoré sa trestné oznámenie odvolávalo. Ak by platilo, že ak sú slová prednesené pred viac ako dvoma súčasne prítomnými osobami, sú prednesené verejne, a teda ich zaznamenaním a zverejnením nemôže ani teoreticky prísť k porušeniu dôvernosti neverejne prednesených slov, a teda ani k spáchaniu trestného činu Porušenia dôvernosti ústneho prejavu a iného prejavu osobnej povahy, malo byť trestné oznámenie automaticky odmietnuté bez toho, aby sa zisťovali ďalšie okolnosti prípadu. Aj z toho, že sa tak nestalo, možno usúdiť, že neverejnosť prejavu nemožno posudzovať len mechanickou aplikáciou definície verejného spáchania trestného činu (§ 122 ods. 2 písm. b) Trestného zákona).

Preto sa domnievam, že v predmetnom prípade boli slová riaditeľky ZŠ SSV Zuzany Sedláčkovej prednesené neverejne a uvedený dôvod odmietnutia trestného oznámenia sa zakladá na nesprávnom výklade Trestného zákona.

Ad Rozhovor inej ako osobnej povahy

V odôvodnení predmetného uznesenia sa uvádza: „*Porušením dôvernosti sa zasahuje do súkromia bez súhlasu dotknutej osoby. Dôvernosť je znakom súkromia, ku ktorému nemá prístup verejnosť. Zachytený predmetný rozhovor nemožno posudzovať v tomto prípade ako dôverný, teda súkromný, nakoľko bol uskutočnený s riaditeľkou školy v pracovnom čase a v priestoroch školy, rozhovor sa navyše týkal školských činností a nie súkromia riaditeľky, teda nebol osobnej povahy a preto ho možno považovať len za rozhovor profesionálneho charakteru.*“

Z hľadiska posúdenia, či išlo o súkromný rozhovor, nie je rozhodujúce, kde a kedy sa uskutočnil, ale obsah rozhovoru. Súkromný rozhovor sa nepochybne môže uskutočniť aj na pracovisku a v pracovnom čase. Obsah rozhovoru sa nepochybne týkal aj súkromia fyzických osôb. Nie samotnej riaditeľky školy, ale napr. detí Jaroslava Kuracinu.

Trestnosť porušenia dôvernosti ústneho prejavu a iného prejavu osobnej povahy súvisí s ochranou súkromia fyzických osôb, nemožno ju však na ochranu súkromia úplne redukovať. V komentári k Trestnému zákonu sa uvádza, že ustanovenie § 377 „*chráni neverejne prednášané slovné a iné prejavy osobnej povahy, čím sa zároveň chráni súkromie a sloboda prejavu.*“ (Stiffel, H. – Toman, P. – Samaš, O.: Trestný zákon. Stručný komentár. Druhé, prepracované a doplnené vydanie. Bratislava: Iura Edition, 2006, 2010, s. 793). Porušenie dôvernosti sa teda nemusí týkať iba čisto súkromnej sféry fyzickej osoby. Napr. nelegálne zaznamenaný a zverejnený rozhovor dvoch manželov odohrávajúc sa v ich byte a týkajúci sa pracovných záležitostí jedného z nich by zrejme mohol napĺňať skutkovú podstatu trestného činu Porušenia dôvernosti ústneho prejavu a iného prejavu osobnej povahy, hoci by sa v ňom neriešili žiadne čisto súkromné záležitosti ani jedného z nich.

Pojem dôvernosti neverejne prednesených slov alebo iného prejavu osobnej povahy je vo vzťahu k predmetnému trestnému činu potrebné interpretovať širšie a nezužovať ho len na

čisto súkromné záležitosti dotknutých fyzických osôb. Vzhľadom na to je podľa môjho názoru nedostatočné odôvodniť odmietnutie trestného oznámenia iba tým, že sa v predmetnom rozhovore neriešili súkromné záležitosti samotnej riaditeľky školy, alebo iných zamestnancov školy.

Navyše rovnako ako v otázke neverejnosti prednesených slov, aj v prípade témy rozhovoru bolo už zo samotného trestného oznámenia, ako aj z medializovaných informácií zjavné, že sa netýkala súkromia riaditeľky školy. Ak by súvis so súkromím dotknutej osoby bol nevyhnutným znakom skutkovej podstaty trestného činu Porušenia dôvernosti ústneho prejavu a iného prejavu osobnej povahy, mohlo byť trestné oznámenie zamietnuté už na základe jeho obsahu bez preverovania ďalších skutočností a vypočutia všetkých dotknutých osôb, čo sa ale nestalo.

Vzhľadom na vyššie uvedené považujem predmetné uznesenie o odmietnutí môjho trestného oznámenia za neodôvodnené a vychádzajúce z nesprávneho výkladu ustanovení Trestného zákona, a preto podávam túto sťažnosť. Sťažnosťou namietam nesprávnosť výroku o odmietnutí trestného oznámenia a zrejmy rozpor výroku uznesenia s odôvodnením. Preto žiadam, aby bolo predmetné uznesenie zrušené a aby bolo rozhodnuté o tom, že vo veci začne trestné stíhanie.

Ondrej Dostál

V Bratislave dňa 29. augusta 2016.